

**РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ
ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НАПН УКРАЇНИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ ЗА 2023 Р.
ТА ЗАВДАННЯ НА 2024 Р.¹**

Л. Д. Березівська, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор

У 2023 р., попри повномасштабну війну РФ проти України, в умовах воєнного стану та адаптивного карантину (до 1 липня), діяльність директора та всього колективу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (далі – ДНПБ) як наукової установи з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства, педагогічного джерелознавства, біографістики, історії освіти, національного галузевого книгосховища, всеукраїнського науково-інформаційного, координаційного й науково-методичного центру бібліотек освітянської галузі України спрямовувалася на реалізацію пріоритетів, визначених у Статуті бібліотеки, Стратегії розвитку ДНПБ на 2017–2026 рр.², враховуючи норми законів України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995 р., зі змінами), «Про освіту» (2017 р.), положення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. (2016 р.), Програму спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2021–2023 рр., Програму спільної діяльності НАН України і НАПН України на 2023–2025 рр.

Нині ми підсумовуємо роботу за 2023 р., який запам'ятається не лише труднощами, спричиненими російсько-українською війною, а й певними здобутками в складних умовах протистояння агресору, розвитку інформаційного суспільства, цифровізації освіти і науки, європейської інтеграції країни. У представленому звіті відображено основні результати за всіма напрямками діяльності бібліотеки порівняно з попереднім звітним періодом.

Важливим пріоритетом кадрової стратегії ДНПБ є забезпечення умов для професійного розвитку наукових та бібліотечних працівників. Загальна чисельність працівників бібліотеки становить 99 шт. од., із яких 43 – науковці, 24 – бібліотекарі. У 2023 р. проведено атестацію 2 наукових і 20 бібліотечних працівників.

Питання *підвищення кваліфікації та фахового рівня* працівників в умовах воєнного стану, цифрової трансформації всіх суспільних сфер набуло особливої

¹ Доповідь виголошено 18 грудня 2023 р. на Звітних загальних зборах трудового колективу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та Звітній науково-практичній конференції «Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки України в умовах воєнного стану» за результатами наукових досліджень наукових працівників у 2023 р. (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=37534>).

² Стратегія розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського на 2017–2026 роки / [авт.: Березівська Л. Д., Закатнов Д. О., Страйгородська Л. І. та ін.]; за наук. ред. Л. Д. Березівської; ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2020. 28 с. URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/Strategy_2020.pdf (дата звернення: 30.11.2023).

уваги і реалізовувалося через: участь у вебінарах, семінарах, тренінгах (понад 200); проходження тестування на порталі «Дія. Освіта» (отримали сертифікати «Цифрограм 2.0»); здобуття наукового ступеня «Доктор філософії» зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки (1 особа).

Позитивно, що наукові працівники брали активну участь в *експертній діяльності*, зокрема Наукової ради НАПН України з цифровізації освіти і науки, Експертної групи ЕГ-01 з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом соціогуманітарних наук МОН України, Комісії з питань наукових об'єктів, які належать до національного надбання МОН України; Комітету з державної премії України в галузі освіти при Президентові України; спеціалізованих учених рад; конкурсної комісії НАПН України на кращі наукові роботи 2022 року; редакційних колегій 11 українських фахових журналів, один із яких індексується у наукометричній базі Web of Science; 4 редакційних колегій закордонних журналів, один з них індексується у наукометричній базі Web of Science; рецензуванні рукописів видавничої продукції, статей для наукових періодичних видань, зокрема до індексованих міжнародними наукометричними базами даних Scopus, Web of Science тощо. Здійснено експертизу 11 законодавчих і нормативно-правових документів (Національна стратегія освіти і науки до 2030 року, МОН України та ін.).

Колегіальним органом управління діяльністю ДНПБ є **вчена рада** у кількості **21 особи** (у 2022 р. – 20): **18 фахівців** вищої кваліфікації (у 2022 р. – 18), зокрема **8 докторів наук** (у 2022 р. – 7), **10 кандидатів наук** (у 2022 р. – 11) (постанова Президії НАПН України від 15 листопада 2023 р. № 1-2/13-242). До складу вченої ради входить **1 представник** із закордонного закладу вищої освіти (Інститут соціологічних наук і педагогіки Академії сільського господарства в Варшаві).

Роки	Усього фахівців вищої кваліфікації	Із них:	
		докторів наук	кандидатів наук
2023	18	8	10
2022	18	7	11
2021	18	8	10
2020	18	6	12
2019	17	7	10

Голова вченої ради – директор бібліотеки, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України *Л. Д. Березівська*. Заступники голови вченої ради – заступник директора з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор *Г. М. Романова*, т.в.о. заступника директора з наукової роботи, завідувач відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів, кандидат наук із соціальних комунікацій *Л. О. Пономаренко*, вчений секретар вченої ради – вчений секретар ДНПБ, кандидат історичних наук *С. В. Тарнавська*.

Під керівництвом директора проведено 13 засідань вченої ради (<https://dnrb.gov.ua/ua/вчена-рада/засідання-вченої-ради/>), на яких розглянуто актуальні питання, а саме: *інформаційної протидії агресорові, проведеної роботи ДНПБ в умовах воєнного стану, наукової, науково-організаційної та міжнародної діяльності; науково-інформаційної та бібліотечної роботи; організаційні та кадрові питання*. Зокрема, схвалено такі нормативні документи, як Орієнтовне положення про наукову роботу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (нова редакція), Положення про науково-експертну раду вченої ради ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в новій редакції, Положення про роботу з дарами в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського та ін., а також заходи з реалізації постанов Президії та загальних зборів НАПН України тощо.

Пріоритетним напрямом діяльності ДНПБ є **проведення наукових досліджень та впровадження їхніх результатів**. У 2023 р. розпочато виконання чотирьох прикладних досліджень (2023–2025): *«Педагогічна біографіка в інформаційному освітньо-науковому просторі України»*, реєстраційний номер 123U100474, (керівник – Л. Д. Березівська); *«Освітнянські бібліотеки як суб'єкт проектування освітнього середовища в умовах цифровізації»*, реєстраційний номер 0123U100477 (керівник – Л. О. Пономаренко); *«Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід»*, РК № 0123U100476, (керівник – М. Л. Ростока), *«Проектування баз знань цифрових освітніх ресурсів»*, РК № 0123U100475 (керівник – А. Г. Гуралюк). Дослідження виконуються відповідно до Перспективного тематичного плану наукових досліджень ДНПБ на 2023–2025 рр., Тематичного плану наукових досліджень ДНПБ на 2023 р., технічних завдань на наукові дослідження, індивідуальних планів роботи наукових працівників бібліотеки.

Актуальність наукових досліджень визначено потребою інформаційного забезпечення процесів реформування, модернізації та підвищення якості освіти в Україні в умовах воєнного стану, міжнародних інтеграційних процесів, цифровізації суспільства; пошуку інноваційних підходів до формування галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів і способів надання доступу до них; удосконалення системи науково-інформаційного забезпечення сфери освіти та науково-методичного забезпечення функціонування мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України тощо.

Основні результати наукових досліджень такі:

визначено критерії упорядкування енциклопедичного біографічного словника про педагогів України другої половини 19 – початку 21 ст., епістолярію Василя Сухомлинського, біобібліографічної інформації про Марію Монтессорі у сучасних наративах російсько-української війни; упорядковано біографічну, епістолярну та біобібліографічну інформацію про українських і закордонних педагогів; *створено і оновлено* сторінки цифрового ресурсу «Видатні педагоги України та світу»; *з'ясовано*, що педагогічна біографіка є носієм національно-патріотичної свідомості; біографічні онлайн-проекти в соціальних мережах сприяють відновленню і збереженню національної пам'яті,

консолідації українського суспільства; *реалізовано* через мережу Фейсбук онлайн-проекти: «Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагогів-ювіляри» (17 дописів), «Педагоги України: пам'ятаємо, шануємо!» (43 дописи) на основі електронного ресурсу «Видатні педагоги України та світу»; «Моя маленька Батьківщина» (за казками та оповідання Сухомлинського) (12 дописів. Показник залучення – 405 осіб); «В. Сухомлинський: офіційне листування (епістолярний екскурс)» (6 дописів. Показник залучення – 310 осіб); «*Sukhomlinsky News*» (12 дописів про вихід чергового бюлетеня, який створює та оприлюднює Alan Cockerill – австралійський учений і популяризатор спадщини В. О. Сухомлинського серед англomовних читачів у міжнародному просторі) як форми впровадження результатів дослідження;

здійснено моніторинг науково-інформаційної діяльності провідних книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України в умовах воєнного стану та відновлення України в контексті завдань з формування освітнього середовища; *комплексно упорядковано* бібліографічну інформацію про науково-інформаційну діяльність провідних освітянських бібліотек, проаналізовано та схарактеризовано діяльність бібліотек зі створення інформаційних продуктів освітнього, культурно-просвітницького спрямування, особливістю яких є громадянська й національно спрямована тематика. Отримані результати представлено у плановому довіднику «Науково-інформаційна та соціокультурна діяльність провідних освітянських бібліотек – 2023»;

продовжено поповнення електронного ресурсу «Віртуальний читальний зал освітянина»; представлено у довідковій продукції науково-методичний доробок з питань цифрової трансформації освіти і педагогіки; проведено бібліометричний і наукометричний моніторинг публікацій щодо цифровізації та цифрової трансформації освіти, а також удосконалено його формат. Оприлюднено випуски 17 і 18 планового довідкового бюлетеня «Аналітичний вісник у сфері освіти й науки»;

аргументовано, що специфіка діяльності бібліотеки як соціального інституту передбачає впровадження сучасних інформаційних технологій відповідно до її потреб, цілей і завдань; актуалізовано таке провідне завдання бібліотек, спричинене російською агресією, зокрема масштабними руйнуваннями, як збереження книжкових фондів і раритетних колекцій; *доведено*, що діяльність із збереження фондів, а відтак культурної спадщини, потребує розробки відповідного інструментарію і спрямована на організацію і управління масивами даних, тобто на цільове структурування різноманітних контекстів, їх інтерпретацію, фільтрацію і трансляцію, серед них і мережеву; проаналізовано світовий досвід щодо використання сучасних технологій візуалізації колекцій цифрових освітніх ресурсів, *визначено* переваги й недоліки визнаних у світі інструментальних засобів та охарактеризований найпоширеніший інструментарій для побудови повнотекстових колекцій; *обґрунтовано і застосовано* онтологічний і системний підходи до побудови колекцій електронних ресурсів; наповнення ресурсу «Вчені Національної

академії педагогічних наук України» з використанням системи управління базами знань ONTOS.

На підставі виконання наукових досліджень підготовлено та оприлюднено **305** (2022 р. – 226) **наукових праць**: наукова продукція – 10 (монографії – 3 (позапланово), збірники науково-практичних масових заходів – 7 (позапланово)); довідкова продукція – 6 (бібліогр. показ. – 2 (позапланово), довідники – 4 (1 позапланово)); електронні ресурси – **23** (2022 р. – 28); статті – **59** (2022 р. – 48) у виданнях, що входять до н/б, із них: англійською мовою – **21** (2022 р. – 13), поміж ними у виданнях, що входять до н/б Web of Science Core Collection і Scopus, – **17** (2022 р. – 9); у закордонних виданнях – **15** (2022 р. – 8); у фахових наукових виданнях – **42** (2022 р. – 37); у наукових виданнях, що індексуються у н/б (окрім Scopus та WoS), – **2** (2022 р. – 3); інформаційні статті (у ЗМІ) – **19** (2022 р. – 5); матеріали науково-практичних заходів, тези – **188** (2022 р. – 125), зокрема англійською мовою – **9** (2022 р. – 9), із них у закордонних виданнях – 13 (2022 р. – 18).

	Усього	Із них:				
		Статті та тези	у закордонних виданнях, у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	у фахових, виданнях, у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	у наукових, виданнях, у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	матеріалів і тез науково-практичних заходів
2023	305	247	15/15	42/42	2/2	188
2022	226	173	8/8	37/37	3/3	125
2021	252	195	12/12	35/35	4/3	144
2020	202	161	7/7	27/27	14/14	102
2019	210	173	19/3	45/27	17	74

Простежимо динаміку висвітлення проміжних результатів досліджень науковців у статтях і тезах. Як бачимо, збільшилася загальна кількість публікацій, статей у фахових і світових виданнях, що входять до наукометричних баз даних, матеріалів тез. Збільшилася також кількість статей та тез, опублікованих англійською мовою – **28** (2022 р. – 23). Позитивно, що у звітному році опубліковано 15 статей у закордонних виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science Core Collection (Л. Д. Березівська, А. Г. Гуралюк, Л. О. Пономаренко, Л. М. Ростока та ін.).

Продукція, підготовлена в процесі виконання наукових досліджень, **упроваджувалася** на всеукраїнському рівні. Об'єктами впровадження були заклади освіти, інститути післядипломної педагогічної освіти, наукові установи, освітянські бібліотеки мережі МОН України та НАПН України, наукові бібліотеки тощо. У звітному році отримано 33 довідки (акти) про впровадження результатів завершених наукових досліджень (2020–2022) (загальна кількість – 166), 26 довідок (актів) про впровадження оприлюднених

планових результатів розпочатих наукових досліджень, нагороди, подяки та інші документи. За результатами конкурсу НАПН України на кращі наукові роботи, створені в 2022 р., відзначено нагородами авторські колективи видань ДНПБ (6 дипломів):

хрестоматії «*Антологія текстів з реформування змісту загальної середньої освіти в Україні (1991–2017)*» (Л. Д. Березівська, О. В. Сухомлинська, О. П. Міхно, С. В. Тарнавська, Т. М. Деревянко); бібліографічного покажчика «*Творчий доробок Василя Григоровича Кременя в інноваційному розвитку освіти України*» (С. В. Лапаєнко, Л. О. Пономаренко, О. Б. Бондарчук) (диплом I ступеня);

науково-допоміжного бібліографічного покажчика «*Дисертації з питань освіти (1991–2021)*» (Л. О. Пономаренко, С. Г. Коваленко, Н. М. Кропачева, Т. С. Павленко); науково-допоміжного бібліографічного покажчика «*Міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю» (1993–2020)*» (О. В. Сухомлинська, Л. В. Сухомлинська, Н. В. Чала) (диплом II ступеня);

науково-допоміжного бібліографічного покажчика «*Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України: 30 років наукової діяльності*» (С. В. Лапаєнко, І. О. Агалець, О. Б. Бондарчук, І. П. Білоцерківець); науково-допоміжного бібліографічного покажчика «*Педагогічні видання німецькою мовою другої половини XIX ст. – 1917 р. у фонді Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського*» (Л. М. Дяченко, Н. М. Кропачева) (диплом III ступеня).

За результатами конкурсу розробок Міжнародної спеціалізованої виставки «*Освіта та кар'єра – День студента 2023*» у номінації «*Видання підручників та навчальних посібників нового покоління*» нагороджено колектив авторів хрестоматії «*Антологія текстів з реформування змісту загальної середньої освіти в Україні (1991–2017)*» (Л. Д. Березівська, Т. Л. Гавриленко, О. П. Міхно, О. А. Бойко) – *Золотою медаллю і дипломом*.

ДНПБ відзначено дипломом XV Міжнародної виставки «*Інноватика в сучасній освіті*» за презентацію досягнень і ефективного впровадження освітніх інновацій. *Золотою медаллю і дипломом* цієї виставки нагороджено виконавців наукового дослідження «*Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід*» (М. Л. Ростока, А. Г. Гуралюк, Т. І. Годецька, І. Е. Коваленко, О. Л. Мерзлякова).

Результати наукових досліджень *упроваджено* через: розміщення електронних ресурсів на вебпорталі ДНПБ, в ЕБ НАПН України (1171); створення профілів відділу педагогічного джерелознавства та біографістики (індекс Гірша – 37), відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти (індекс Гірша – 19), відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів h-індекс – 9, відділу цифрових технологій і комп'ютерного забезпечення – 20); оновлення профілів науковців бібліотеки (40) у Google-академії, у системі «*Бібліометрика української науки*» (34), оновлення портфоліо науковців (34),

створення цифрових ідентифікаторів ORCID iD (42), Researcher ID (20) науковців бібліотеки.

Впроваджено 27 одиниць планової продукції, підготовлених та оприлюднених за результатами трьох завершених прикладних наукових досліджень (2020–2022). А також здійснено моніторинг впровадження, зокрема завдяки аналізу показників відвідування електронної бібліотеки НАПН України (у 2023 р. – майже 50 тис. завантажень, у 2022 р. – близько 30 тис., у 2021 р. – понад 22 тис., у 2020 р. – майже 39 тис.) та використанню розміщених публікацій. Основні ідеї та принципи, на яких ґрунтується розроблення наукової продукції, апробовано й оприлюднено в наукових статтях. Питання впровадження наукових результатів розглянуто на засіданнях відділів, вченої ради, бюро відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України.

Науковці здійснювали **позапланову роботу**: оприлюднено *наукову продукцію* (9), зокрема: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з історії освіти з міжнародною участю «Педагогічна біографіка в освітньо-науковому просторі в умовах воєнної доби: нові виклики і завдання» (<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=35062>); збірник матеріалів (тез доповідей) круглого столу «Науково-методичні засади інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти і педагогіки в умовах воєнного стану (до Всеукраїнського фестивалю науки)» (<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=35133>); збірник матеріалів круглого столу «Формування онлайн-віртуальних колекцій електронних освітніх ресурсів в умовах російської агресії» (<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=35237>); збірник матеріалів (тез доповідей) 2-го Міжнародного наукового форуму «Адаптивні процеси в освіті» (<https://lib.iitta.gov.ua/734493/>); збірник матеріалів (тез доповідей) 4-го і 5-го Міжнародного науково-практичного WEB-форуму «Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя (Forum-SOIS, 2023)» (<https://doi.org/10.33407/lib.NAES.736724>); збірник матеріалів XIII Міжнародних та XXX Всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю. Грані особистості педагога у вимірах сьогодення» (до 105-ї річниці від дня народження та 30-річчя проведення всеукраїнських педагогічних читань) (<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=37360>); збірник матеріалів звітної науково-практичної конференції ДНПБ «Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки України в умовах воєнного стану» (<https://lib.iitta.gov.ua/738392/>); *довідкову продукцію* – бібліографічні покажчики «Педагогічна наука та освіта в особах, документах, бібліографії» (<https://lib.iitta.gov.ua/735193/>), «Впровадження результатів прикладного наукового дослідження “Бібліографічний та аналітичний супровід діяльності Національної академії педагогічних наук України щодо науково-методичного забезпечення модернізації та реформування освіти (2020–2022)”» (<https://doi.org/10.33407/lib.NAES.736723>).

Для впровадження результатів наукових досліджень використано можливості понад **20 науково-практичних та науково-інформаційних**

заходів, організованих ДНПБ. Згідно з планом роботи НАПН України проведено **12 масових заходів**, зокрема:

– XIII Міжнародні та XXX Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю. Грані особистості педагога у вимірах сьогодення» (до 105-ї річниці від дня народження Василя Сухомлинського та 30-річчя проведення всеукраїнських педагогічних читань), 20 вересня 2023 р. (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=35844>);

– VIII Всеукраїнська науково-практична конференція з історії освіти з міжнародною участю «Педагогічна біографіка в освітньо-науковому просторі в умовах воєнної доби: нові виклики і завдання», 16 травня 2023 р. (<http://dnpb.gov.ua/ua/?events=34742>);

– Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек «Вірю в майбутнє твоє, Україно!», 1–31 жовтня 2023 р. (<http://dnpb.gov.ua/ua/всеукраїнський-місячник-шкільних-бі>);

– Всеукраїнський вебінар за підсумками Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек «Вірю в майбутнє твоє, Україно!», 7 грудня 2023 р. (<http://dnpb.gov.ua/ua/?events=37378>);

– Науково-методичний семінар-практикум «Інформаційні ресурси спеціальних бібліотек наукових установ НАПН України в умовах війни», 21 червня 2023 р. (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=35051>);

– 4 круглі столи («Науково-методичні засади інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти і педагогіки в умовах воєнного стану», 17 травня 2023 р. (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=34825>), «Формування онлайн-віртуальних колекцій електронних освітніх ресурсів в умовах російської агресії», 17 травня 2023 р. (<http://dnpb.gov.ua/ua/?events=34836>), «Ресурси та послуги освітянських бібліотек для розвитку сучасного освітнього середовища в умовах агресії рф», 18 травня 2023 р. (<http://dnpb.gov.ua/ua/?events=34854>), «Висвітлення творчого шляху Василя Сухомлинського та інших педагогів у віртуальному просторі – від відтворення образу до творення міфу», 23 жовтня 2023 р. (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=36042>);

– 2 вебінари та коворкінг під час міжнародних виставок: вебінар «Електронні освітні ресурси Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського в умовах воєнного стану» (у межах Міжнародної віртуальної виставки «Освіта та кар'єра – 2023»), 28 квітня 2023 р. (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=34539>); вебінар-практикум «Виявлення стратегій резильєнтності освітян України в умовах війни та розвиток їхньої психічної стійкості» (XV Міжнародна виставка «Інноватика в сучасній освіті»), 26 жовтня 2023 р. (<https://tinyurl.com/4a8r9r72>); науково-практичний коворкінг «Актуальні кластери інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти» (у межах XV Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті»), 26 жовтня 2023 р. (<http://dnpb.gov.ua/ua/?events=36074>).

Упродовж 2023 р. співробітники взяли участь у понад 100 масових науково-практичних і науково-інформаційних заходах, серед них і 49 міжнародних (15 закордонних), проведених іншими установами, організаціями, закладами: з'їзди, конгреси – 2 (міжнародні), симпозиуми,

форуми – 6 (5 – міжнародні), конференції – 60 (36 – міжнародні), педагогічні читання – 4 (2 – міжнародні), семінари – 15, круглі столи – 7 (1 міжнародний), виставки – 3 (міжнародні), інші заходи – 9.

Продовжував роботу постійний *науково-методологічний семінар «Наукова бібліотека та якість сучасної освіти в умовах воєнного стану»* (2 семінари, <http://dnpb.gov.ua/ua/?news=33934>, <http://dnpb.gov.ua/ua/?news=34820>), метою якого є підвищення фахового рівня співробітників бібліотеки. На засіданнях розглянуто актуальні питання української науки й освіти, бібліотечної справи, психологічного здоров'я в умовах воєнного стану: «Як вберегти ментальне здоров'я під час війни», «Як розвинути стресостійкість особистості в умовах травми війни», «Гранти-2023: бібліотекам, науковим установам», огляд інформаційних ресурсів «Бібліотека: погляди, події, акценти» за липень-грудень 2022 р. та ін.

Рада молодих вчених (голова – Т. О. Золотаренко) спрямовувала роботу на розвиток потенціалу наукової молоді бібліотеки. Поповнено сторінку Ради молодих вчених на вебпорталі бібліотеки (<https://dnpb.gov.ua/ua/rada-molodykh-vchenykh/>); взято участь у науково-практичних заходах ДНПБ та інших установ, у низці семінарів, вебінарів, тренінгів, курсів для підвищення кваліфікації (участь підтверджено сертифікатами); оновлено проєкт заявки на виконання прикладного наукового дослідження «Інформаційне забезпечення освітніх інновацій в процесі організації дистанційної дошкільної освіти в умовах воєнного стану» задля участі у конкурсному відборі НАПН України для підтримки молодих учених; проведено науково-інформаційну підготовку та оприлюднення віртуальних книжкових виставок; продовжено співпрацю з РМВ НАПН України.

Науково-інформаційна та бібліотечна діяльність відбувалася в умовах воєнного стану. Через втрату актуальності чи неможливість виконання з об'єктивних причин частину запланованих робіт не реалізовано. Натомість вжито низку позапланових заходів, що у сьогоденні мають соціальну значимість. Скажімо, для задоволення інформаційних потреб користувачів розвинуто традиційні й запроваджено нові форми роботи, насамперед дистанційні в онлайн-режимі: спрощено доступ до електронних інформаційних ресурсів через вебпортал бібліотеки, а саме до електронної бібліотеки, віртуальних читальних залів тощо; удосконалено експозиційно-виставкову діяльність в онлайн-режимі; надано віддалений доступ ученим НАПН України та користувачам бібліотеки до міжнародних ресурсів Web of Science, Scopus та інших наукометричних баз даних; активізовано популяризування наукових видань, онлайн-ресурсів і дистанційних послуг ДНПБ через Facebook; здійснено інформаційно-бібліографічне обслуговування, насамперед Президії та установ НАПН України тощо.

До фонду ДНПБ із різних джерел (обов'язковий примірник, передплата, книгообмін, подарунки тощо) надійшло **4951** прим. документів (неперіодичні видання – **1581**, періодичні – **3370**, з них в електронній формі – **2915** прим.). **2428** прим. дублетних і зношених видань вилучено з фонду, обсяг якого на 31.12.2023 р. становить **586996** прим.

На формування інформаційного ресурсу бібліотеки негативно вплинула робота в умовах воєнного стану. Зокрема, значно зменшилися надходження обов'язкового примірника документів. Через неможливість здійснювати передплату, до фонду надходять лише періодичні видання, доукомплектовані самостійно, між іншими – в електронній формі. Усе це спонукає активізувати формування Науково-педагогічної електронної бібліотеки та вживати заходи для максимального забезпечення інформаційних потреб користувачів насамперед через вебпортал ДНПБ.

Обслуговування відбувалось як традиційно, так і дистанційно. Загальна кількість користувачів – **70821**, із них віддалених (за IP-адресами) – **65555** (у 2022 р. – 62720), зареєстрованих у базі даних «Читач» – **5266** (у 2022 р. – 2467). Кількість відвідувань становить – **138032**, із них дистанційних – **131041** (у 2022 р. – 86996), фізичних – **6991** (у 2022 р. – 10359).

Загальна документовидача – **58901**, зосібна у читальних залах, на абонементі та через МБА – **16773** (2022 р. – 24208), кількість переглядів документів у Науково-педагогічній електронній бібліотеці – **27234** (у 2022 р. – **9731**).

Результати діяльності ДНПБ в інформаційному просторі висвітлює офіційний **вебпортал** (<http://dnpb.gov.ua/ua/>), на якому представлено ресурси бібліотеки, інноваційні послуги, різні види бібліографічної, реферативної та аналітичної інформації тощо. Хоча саме вебпортал в умовах воєнного стану та адаптивного карантину – основна платформа комунікації з дистантним користувачем, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій і глобальних хмарних сервісів. Але за даними Google Analytics, показники відвідуваності вебпорталу зменшилися і становлять понад 65 тис. (2022 р. – майже 100 тис.). Позитивно, що вебпортал відвідують користувачі із таких країн, як США, Індонезія, Нідерланди, Польща, Німеччина, Ірландія, Канада та ін.

Звернень до ресурсів, представлених на вебпорталі, – **171123** (у 2022 р. – 162925), завантажень електронних документів з вебпорталу – **14560** (у 2022 р. – 13554).

Продовжено нарощування *електронного інформаційного ресурсу: віртуальних читальних залів* (Фонду В. О. Сухомлинського, освітянина, кабінету бібліотекознавства, кімнати-музею рідкісної книги); *сторінки «Бібліотечному фахівцю»* (рубрики «Бібліотека Нової української школи», «Бібліотеки в умовах війни», «Інформаційна та медіаграмотність», «Бібліотеки ювіляри – 2023»); *рубрики «Пункт європейської інформації»*; *сторінки «Українська мова онлайн»* (кількість звернень – 712). Наповнюється контентом YouTube-канал ДНПБ.

В умовах всеохопної цифровізації суспільства та актуалізації дистанційної освіти велику увагу приділено наданню доступу до інформаційних ресурсів, скажімо, продовжено формування електронного каталогу, обсяг поповнено на **8578** бібліографічних записів (2022 р. – 8262). Для надання доступу до збірників наукових праць галузевої тематики, що надійшли до фонду ДНПБ, розкрито зміст 114 прим. / 4693 статей. Базу даних

«Сухомлиністика» поповнено на **500** бібліографічних записів. Обсяг електронного каталогу це – **474369** записів (2022 р. – 458212). Звернень до баз даних електронного каталогу – **34819** (2022 р. – 25224).

На сторінці порталу «Наукова періодика України онлайн з питань освіти, педагогічної, психологічної та соціальних наук» надано доступ до **432** назв повнотекстових наукових серіальних (періодичних і продовжуваних) видань.

Активізовано наповнення *Науково-педагогічної електронної бібліотеки*. У 2023 р. додано **3058** pdf-файли повнотекстових документів (2022 р. – 3262), загальна кількість повнотекстових документів – **9581** (2022 р. – 6523), відвідувань – **23055** (2022 р. – 11639), звернень до повних текстів документів – **14117** (2022 р. – 10883).

Продовжено задоволення інформаційних потреб віддалених користувачів через електронну пошту, вебпортал бібліотеки, Facebook, у телефонному режимі. За запитами користувачів визначено **120** індексів УДК (2022 р. – 104), через електронне доставляння документів виконано **13** замовлень (у 2022 р. – **70**).

Забезпечено *інформаційний супровід наукових досліджень* ДНПБ, підготовку тематичних бібліографічних списків на запити вчених НАПН України; на замовлення установ і науковців НАПН України підготовлено **6** тематичних бібліографічних списків і **1** бібліографічну письмову довідку, відредаговано – **9** списків. Для оперативного обслуговування віддалених користувачів через послугу «*Запитай бібліотекаря*» надано **93** довідки, з них: адресні – 27, тематичні – 41, фактографічні – 22, уточнюючі – 3.

Здійснено моніторинг інтернет-ресурсів (сайтів організацій-донорів) задля пошуку грантових програм (конкурсів), підготовлено інформаційний огляд «Міжнародні проекти та гранти», орієнтовну базу грантодавців та рекомендації для освітянських бібліотек з пошуку грантів і створення власної бази даних грантодавців (розіслано до книгозбірень мережі).

На особливу увагу заслуговує робота з *науковим об'єктом «Документи педагогіко-психологічного та історико-культурного напрямку 19–20 ст. (1850–1917 рр.)»*, що належить до національного надбання України. Протягом 2023 р. оцифровано **21** видання (4000 сторінок, 2022 р. – 8300 сторінок). Для створення страхових копій до Північного регіонального Центру страхового фонду документацій надано електронні примірники **2** видань (664 арк.; 2022 р. – 664 арк.). Зменшення кількості оцифрованих та мікрофільмованих сторінок зумовлено зростанням вартості послуг. До бази даних «Рідкісні книги» введено **1113** записів (2022 р. – 823), зокрема 246 – іноземними мовами. Загалом база містить **14087** записів.

У звітний період оптимізовано систему *науково-методичного супроводу діяльності мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України* у контексті реалізації державної інформаційної та освітньої політики. Відповідно до Наказу МОН України від 12.08.2014 № 93 підготовлено і проведено Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек в рамках Міжнародного місячника шкільних бібліотек під гаслом «*Вірю в майбутнє твоє, Україно!*» (<http://dnpb.gov.ua/ua/всеукраїнський-місячник-шкільних-бі/>).

Для методичного супроводу місячника розроблено методичні рекомендації та рекомендаційний однойменний бібліографічний список, які представлено на вебпорталі (<http://dnpb.gov.ua/всеукраїнський-місячник-шкільних-бі/>), на сторінці ДНПБ у Facebook (<https://www.facebook.com/photo?fbid=1009489197051343&set=a.738170130849919>) та надіслано до бібліотек мережі.

Надано консультативну допомогу працівникам освітянських бібліотек щодо організації роботи в умовах воєнного часу, формування інформаційних ресурсів у нових реаліях, упровадження й застосування Універсальної десяткової класифікації, з інших актуальних питань бібліотечної роботи (близько **100** консультацій).

Завдяки створеній базі даних «Територія партнерства» налагоджено взаємодію з освітянськими установами міста Києва. Розіслано повідомлення про інформаційні ресурси, що допоможуть учасникам освітнього процесу: віртуальні виставки-презентації: «Організація освітнього простору для дітей з порушеннями зорових функцій», «Інформаційна безпека дітей під час війни», «Видавнича діяльність освітянських бібліотек (2022)» тощо.

Триває робота зі створення інформаційних ресурсів, що сприяють формуванню професійної компетентності фахівців освітянських бібліотек. Успішно розвивається онлайн-проект «Дистанційна самоосвіта бібліотечних працівників» (<https://dnpb.gov.ua/ua/23614-2/>), який наповнюється актуальними професійними онлайн-ресурсами: відеозаписами вебінарів, лекцій, презентацій, інформацією щодо інноваційних проектів. За 2023 р. ресурсами проекту скористалися близько **2000** фахівців (у 2022 р. – близько 3000). Онлайн-проект поповнено двома ресурсами: «Інформаційна безпека дітей під час війни» (віртуальна інформаційна презентація до Дня безпечного інтернету) та «Шляхи вдосконалення професійних компетентностей бібліотекарів в умовах сьогодення».

За активну участь (цикл заходів) у Міжнародному Дні безпечного Інтернету (SID/ДБІ), запровадженого мережами Insafe та INHOPE за підтримки Європейської комісії, ДНПБ отримала сертифікат та відкритий цифровий бейдж «Організатор заходу до Дня безпечного Інтернету 2023» від Національного комітету Дня безпечного Інтернету в Україні.

Проведено **22 науково-методичні та культурно-освітні масові заходи**, до яких долучилося понад **3000** фахівців (бібліотекарів, методистів, педагогів). Бібліотечні фахівці також взяли участь у **20** заходах, організованих іншими установами. Загалом виголошено **39** виступів.

Організовано **2** широкомасштабні *всеукраїнські акції*:

– Всеукраїнський онлайн-флешмоб «#яувишиванці» до Міжнародного дня вишиванки, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=936514917682105&set=a.738170130849919>.

– «Дерево життя України», з 1 жовтня по 1 листопада 2023 р. [#деревожиттяукраїни](https://www.facebook.com/photo/?fbid=1030190578314538&set=a.738170130849919&locale=uk_UA), <http://dnpb.gov.ua/ua/?news=36017>, https://www.facebook.com/photo/?fbid=1030190578314538&set=a.738170130849919&locale=uk_UA, <https://www.youtube.com/watch?v=uWVBgSO7QyU>.

Експозиційно-виставковій роботі в структурі інформаційно-бібліотечної діяльності належить важливе місце. Завдання виставки – максимально розкрити фонд бібліотеки, привернути до нього якнайбільше уваги, а також надати інформацію з тієї чи іншої теми, зважаючи на сучасні вимоги до науково-інформаційного простору та соціально-комунікаційних реалій. Експозиційно-виставкову діяльність реалізовано переважно у форматі віртуальних виставок-презентацій (https://dnpb.gov.ua/ua/?post_type=exhibitions). Підготовлено 48 виставок, з них 42 віртуальні, зокрема тематичних – 25, персональних – 17, в т. ч. 4 – із серії «Ювіляри НАПН України», які було представлено на порталі та сторінці ДНПБ у Facebook, а також поширено серед бібліотек мережі.

Окремо зацентруємо увагу на **Програмі спільної діяльності МОН України та НАПН України**. Для її втілення проведено Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек у межах Міжнародного місячника шкільних бібліотек «Вірю в майбутнє твоє, Україно!». Здійснено роботу щодо виконання плану заходів НАПН України із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «*Нова українська школа*». Продовжено формування електронного інформаційного ресурсу «*Бібліотека Нової української школи*» (<https://dnpb.gov.ua/ua/бібліотека-нової-української-школи/>), яка систематично поповнюється актуальною інформацією за такими рубриками: Офіційні документи, Інформаційні матеріали, Медіаресурси, Інтернет-безпека тощо.

Реалізуючи **Програму спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2023–2025 рр.**, взяли участь у відповідних науково-практичних заходах ДНПБ і НБУ ім. В. І. Вернадського; підготовлено публікації до е-ВУЕ – портальної версії «Великої української енциклопедії» (3 публікації); сформовано 42 (зокрема тематичних – 25, персональних – 17) віртуальні виставки, які розміщено на вебпорталі ДНПБ, здійснено *бібліометричний аудит педагогічної науки* за результатами наукометричної системи «Бібліометрика української науки» тощо.

Доцільно відзначити *активну співпрацю ДНПБ із закладами дошкільної, загальної середньої, вищої освіти* (Київський університет імені Бориса Грінченка, УДУ ім. М. П. Драгоманова та ін.), установами НАПН України, бібліотеками різного рівня (НБУ ім. В. І. Вернадського та ін.), Педагогічним музеєм України. Співробітничали з установами, які носять ім'я В. О. Сухомлинського (опорний заклад загальної середньої освіти «Павлівський ліцей імені В. О. Сухомлинського», Педагогічно-меморіальний музей В. О. Сухомлинського), громадськими організаціями (Всеукраїнська асоціація Василя Сухомлинського, громадська спілка «Українська асоціація освіти дорослих», Українське товариство Януша Корчака, Українська бібліотечна асоціація), спільно з якими ДНПБ організовує й проводить науково-практичні заходи.

Цьогоріч укладено угоди про співпрацю з Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана, ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Миколаївським інститутом післядипломної педагогічної

освіти, Волинським інститутом післядипломної педагогічної освіти, ГО «Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури» («МАСОНК»), Балтським педагогічним фаховим коледжем, Комунальним комплексним позашкільним навчальним закладом «Київський міський будинок учителя», Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Інститутом професійної освіти НАПН України.

Для висвітлення важливих подій бібліотеки в ЗМІ оприлюднено 19 публікацій, з них: 12 статей у періодичних виданнях «Вісник НАПН України», «Освіта і суспільство», «Бібліотечна планета», «Бібліотека. Бюлетень української бібліотечної асоціації» тощо; 1 інтерв'ю засобам масової інформації (*TCH.ua.*); крім того, актуальну інформацію про діяльність ДНПБ оперативно висвітлено у віртуальному інформаційному просторі, зокрема на *вебпорталі* та в соціальній мережі *Facebook*.

Зважаючи на виклики сьогодення, інтеграцію української освіти до світового та європейського освітньо-наукового простору **міжнародна наукова й науково-інформаційна діяльність** здійснювалася за такими основними напрямками: *організація та проведення 6 та участь у 49 міжнародних науково-практичних заходах*, з яких – 2 конгреси, 5 форумів, симпозіумів, 36 конференцій (закордонних очно – 1), 2 педагогічні читання, 1 круглий стіл, 3 виставки; *членство в міжнародних наукових організаціях* (Британська спілка з історії освіти – Л. Д. Березівська; Всесвітня міжнародна асоціація істориків освіти (ISCHE) – Л. Д. Березівська; Українська асоціація дослідників освіти (UERA), що є структурною частиною Європейської асоціації дослідників освіти (EERA) – Л. Д. Березівська; Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури – Л. Д. Березівська; Міжнародна громадська організація «Міжнародна академія безпеки життєдіяльності» – О. Є. Матвійчук; Міжнародна Асоціація шкіл соціальної роботи (International Association of Schools of Social Work, IFSW) – Т. Д. Кочубей; Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури (ГО «МАСОНК») – М. Л. Ростока; Міжнародне товариство інженерної педагогіки (International Society for Engineering Pedagogy, IGIP) – М. Л. Ростока; Громадська спілка «Асоціація з розвитку професійної та неперервної освіти» під патронатом Міжнародної громадської організації «Міжнародна академія інженерно-педагогічних наук та професійної освіти» М. Л. Ростока); Європейське товариство вивчення травматичного стресу (European Society of Traumatic Stress Studies, ESTSS) – О. Л. Мерзлякова; Американська Психологічна Асоціація (American Psychological Association, APA) – О. Л. Мерзлякова); *представлення результатів наукових досліджень у 13 закордонних виданнях*, що входять до наукометричних баз даних Web of Science Core Collection та Scopus та ін.; публікація англійською мовою 19 статей, 9 тез і матеріалів конференцій; *налагодження міжнародних зв'язків із вченими з різних європейських країн* (Бельгія, Великобританія, Італія, Латвія, Литва, Норвегія, Польща, Словачія, Словенія, Угорщина, Чехія, Чорногорія та ін.); *налагодження міжнародних зв'язків із спорідненими установами* (Баварською державною бібліотекою в Мюнхені, бібліотеками, що входять до складу Польської академії наук (Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie, Polska

Akademia Nauk Biblioteka Gdańska, PAN Biblioteka Kórnicka w Kórniku), Національним педагогічним музеєм та бібліотекою Я. А. Коменського (Прага, Чехія) тощо); *участь у міжнародних конкурсах/грантах*: подано **13** міжнародних грантових заявок, з яких на 7 отримано відмову, 6 індивідуальних грантів за програмою проєкту Європейського Союзу з підтримки психічного здоров'я «Culture Helps / Культура допомагає» – на розгляді; участь у навчальному проєкті «Декомунізація-40» від Центру Айн Ренд в Україні (О. П. Міхно); участь у проєкті програми Еразмус+ з «Розвитку потенціалу вищої освіти» «Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні» (PAGOSTE) № 609536-EPP-1-2019-1-DE-EPPKA2-SBHE-SP (Г. М. Романова, М. Л. Ростока, І. Е. Коваленко, О. Л. Мерзлякова, Т. І. Годецька).

Співробітники долучалися до міжнародних ініціатив (акцій, подій), готували виставки, презентації. Наповнено новими ресурсами рубрику «*Пункт європейської інформації*» (<https://dnpb.gov.ua/ua/пункт-європейської-інформації/>) на вебпорталі ДНПБ.

Цьогоріч робота ДНПБ спрямовувалася *на протидію російському агресору*: підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали щодо відновлення діяльності освітянських бібліотек на деокупованих територіях до слухань Комітету Верховної ради України з питань освіти, науки та інновацій на тему «Відновлення освіти на деокупованих територіях» (25 травня 2023 р.); згідно з планом заходів НАПН України з реалізації Рекомендацій зазначених слухань (наказ НАПН України від 06.07.2023 р. № 30 о. д.) оприлюднено аналітичний огляд за темою «Зарубіжний досвід відновлення освіти на постконфліктних територіях з урахуванням глобальної цифрової трансформації суспільств» у довідковому бюлетені «Аналітичний вісник в сфері освіти і науки» (вип. 18); актуалізовано тематику масових науково-практичних заходів та віртуальних виставок; висвітлено інформацію про діяльність ДНПБ в умовах воєнного стану на вебпорталах НАПН України та ДНПБ, на офіційній сторінці бібліотеки у соціальній мережі Facebook під хештегом #працюємо_для_перемоги; поширено корисні посилання та достовірну й патріотичну інформацію у соціальних мережах; реалізовано комплекс заходів, спрямованих на забезпечення інформаційної безпеки, безперебійної роботи та наповнення вебпорталу ДНПБ; взято участь у волонтерській і благодійній діяльності.

У 2023 р. реалізовано низку практичних дій для *вдосконалення матеріально-технічної бази*: проведено комплекс заходів щодо захисту фонду від можливого пошкодження через військові дії; загальні огляди будівлі та прибудинкової території для встановлення дефектів і пошкоджень; реалізовано процедуру державних закупівель у системі Prozorro на послуги постачання електричної та теплової енергії; відбулися акції до Всеукраїнського дня довкілля; вжито відповідних заходів із пожежної безпеки та охорони праці (інструктажі з техніки пожежної безпеки та охорони праці з працівниками бібліотеки); виконано роботи з підготовки до осінньо-зимового періоду (утеплення старих віконних рам та утеплення труб на горищі будівлі) та до опалювального сезону (півірка манометрів та вузла обліку, гідравлічне

випробування та промивання системи опалення, ремонт та перевірка вузла обліку спожитої теплової енергії); забезпечено безперебійне функціонування локальної мережі та комп'ютерного парку (ремонт моніторів, системних блоків та заправлення картриджів), перевезення літератури з інших організацій; здійснено щорічну інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків.

Враховуючи викладене, можна зазначити, що незважаючи на труднощі, спричинені російською агресією, наукова, науково-організаційна, науково-інформаційна й бібліотечна, науково-методична, культурно-освітня, фінансова й господарська діяльність ДНПБ провадилася на належному рівні.

Найвагоміші результати

В умовах війни, завдань повоєнного відновлення та європейської інтеграції країни розпочато виконання 4 прикладних наукових досліджень. Підготовлено та оприлюднено 305 наукових праць, зокрема: наукової продукції – 10; довідкової продукції – 6. Опубліковано 59 статей, які індексуються в наукометричних базах, з них 17 – в Scopus і Web of Science Core Collection. Упровадження результатів завершених наукових досліджень (2020–2022) підтверджено 166 довідками. Продовжено реалізацію шести онлайн-проектів як форми впровадження результатів дослідження. На порталі бібліотеки наповнюються чотири віртуальні читальні зали, розміщуються інформаційно-аналітичні матеріали у рубриці «Освіта і наука в умовах війни» (<http://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-osvityanyna/>). Підготовлено та оприлюднено 7-й випуск *періодичного видання «Науково-педагогічні студії»* (<http://npstudies.dnpb.gov.ua/issue/archive>). Проведено понад 40 науково-практичних, науково-інформаційних та культурно-освітніх онлайн-заходів (https://dnpb.gov.ua/ua/?post_type=events) (12 за Планом роботи НАПН України).

Сформовано та розвинуто галузевий інформаційний ресурс (доступні через вебпортал бази даних та цифровий контент рідкісних видань; електронна бібліотека; ресурс «Бібліотека Нової української школи», сторінка «Українська мова онлайн»); методичний супровід діяльності мережі освітянських бібліотек; надавався доступ до міжнародних інформаційних ресурсів Web of Science, Scopus та ін.; організовано протидію російському агресору.

Водночас деякі питання залишаються нерозв'язаними або недостатньо розв'язаними: низький рівень міжнародної діяльності більшості наукових і бібліотечних працівників, насамперед участі у міжнародних проєктах/конкурсах/грантах; погіршення поповнення фонду бібліотеки друкованими виданнями; зниження кількості реальних читачів тощо.

Проведений аналіз результатів діяльності ДНПБ уможливорює визначення **пріоритетних завдань на 2024 р.**, а саме:

наукова, науково-організаційна робота:

- систематичний контроль за виконанням наукових досліджень;
- своєчасна підготовка планових результатів НД, висвітлення проміжних результатів досліджень відповідно до принципів та правил академічної доброчесності;

- інтенсифікування публікаційної активності наукових співробітників у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus, WoS;
 - оперативне реагування у межах НД на проблеми та кризові явища, спричинені військовою агресією РФ проти України, їх аналіз та інформаційний супровід;
 - системне розміщення опублікованих результатів в Електронній бібліотеці НАПН України;
 - участь у національних і світових проєктах, грантах, конкурсах;
 - висвітлення наукової діяльності ДНПБ на її вебпорталі, на сайті НАПН України, YouTube-каналі, у Facebook, Віснику НАПН України, «Офісі підтримки вченого», освітянській пресі, інших ЗМІ, на сайтах та сторінках у Facebook інших установ;
 - організація та проведення запланованих масових заходів;
 - розвиток фахового видання ДНПБ «Науково-педагогічні студії»;
 - активізація роботи щодо ліцензування освітньої діяльності у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» в галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»;
 - інтенсифікація роботи з отримання свідоцтв про реєстрацію авторських прав на видання 2022–2023 рр.;
 - активізація міжнародного співробітництва ДНПБ відповідно до індикаторів Стратегії інтернаціоналізації НАПН України на 2021–2025 рр.
 - укладання договорів про співпрацю із закладами освіти і культури, науковими установами, громадськими організаціями;
 - проведення заходів із залучення молодих учених і бібліотекарів до роботи в ДНПБ, забезпечення їхнього професійного зростання, активізація діяльності Ради молодих вчених;
- науково-інформаційна й бібліотечна діяльність:**
- формування галузевого інформаційного ресурсу в електронній формі, зокрема Науково-педагогічної електронної бібліотеки у контексті відкритої науки;
 - інтенсифікація пошуку форм і забезпечення поповнення фонду актуальними друкованими виданнями;
 - робота з об'єктом «Документи педагогіко-психологічного та історико-культурного напрямку 19–20 століття (1850–1917 рр.)», створення цифрового контенту рідкісних видань;
 - інформаційний супровід НД ДНПБ;
 - бібліографічне редагування за різними вітчизняними і закордонними стилями наукових праць співробітників ДНПБ, Президії НАПН України;
 - технічне редагування наукових праць співробітників НАПН України, поданих на розгляд до Електронної бібліотеки НАПН України;
 - поповнення та вдосконалення баз даних електронного каталогу;
 - актуалізація фонду ДНПБ, серед іншого частини документів, перевезених із філії бібліотеки;
 - упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій;

- заміна програмного забезпечення САБ «ІРБІС64+» на АБІС Коha;
- оперативне та якісне задоволення інформаційних потреб користувачів, зосібна вчених НАПН України, через забезпечення вільного й багатоаспектного доступу до галузевих ресурсів;
- розширення репертуару та поліпшення якості бібліотечно-бібліографічних, культурно-освітніх продуктів та послуг, насамперед в онлайн-режимі;
- забезпечення роботи та наповнення віртуальних читальних залів (Фонду В. О. Сухомлинського, освітянина, кабінету бібліотекознавства, віртуальної кімнати-музею рідкісної книги);
- виявлення й поширення через соціальні мережі та інші засоби комунікації соціально значимої в умовах воєнного часу інформації;

науково-методична робота:

- науково-методичний супровід діяльності бібліотек мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України в умовах воєнного часу;
- проведення заходів, зокрема в онлайн-форматі (семінарів, лекторіїв, тренінгів тощо) для формування професійної компетентності працівників мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України;
- наповнення електронних ресурсів «Бібліотека Нової української школи», «Дистанційна самоосвіта бібліотечних працівників» на вебпорталі ДНПБ;
- участь у підготовці офіційних документів щодо науково-методичного забезпечення освітянських бібліотек (спільно з МОН України);

соціокультурна робота:

- активізація у соціокультурній царині (організація та проведення культурно-освітніх заходів – екскурсій, лекторіїв, презентацій, акцій тощо);
- наповнення сторінки «Українська мова онлайн» на вебпорталі ДНПБ;
- експозиційно-виставкова діяльність в електронній і традиційній формі;
- налагодження контактів з українськими та світовими бібліотеками (обмін науково-інформаційними ресурсами, проведення спільних заходів тощо);

фінансово-господарська діяльність:

- інтенсифікація надання платних послуг задля збільшення надходжень до спеціального фонду ДНПБ;
- організація роботи під час відключення комунікацій (технічне забезпечення, інформування працівників, періодичне дублювання інформації з вебпорталу та серверу на додаткових носіях тощо);
- забезпечення санітарно-гігієнічних норм в умовах воєнного стану;
- поліпшення матеріально-технічної бази (за наявності коштів): сучасна комп'ютерна техніка, гарнітура, відео- та аудіозасоби;
- подальші ремонтні роботи у приміщенні (за наявності коштів) та ін.

Підсумовуючи, зазначимо, що попри складнощі, спричинені війною, ми наполегливо працювали на науково-інформаційному фронті. З вірою у перемогу над російськими загарбниками ми подолаємо всі подальші труднощі.

Сьогодні, під час війни і повоєнного відновлення України, руху в Євросоюз ми усвідомлюємо відповідальність за результативність і продуктивність нашої праці, утвердження позитивного іміджу ДНПБ і в Україні, і у світі.

Все буде Україна!